KUPUJTE VOJNE BONDE!
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
★
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
★
Best Advertising Medium
FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JUNE 6, 1945 ŠTEVILKA (NUMBER) 131

Zavezniki bodo vladali Nemčijo z železno roko

Otok Okinawa bo kmalu ves v ameriški oblasti

Zlomitev japonskega odpora bo dovršena v teku 3 ali 4 dni

GUAM, 6. junija — Ameriške čete nadaljujejo s čiščenjem zadnjih gnezd japonskega odpora na otoku Okinawa, je izjavil danes admiral Nimitz, ki je obenem naznanil, da bo otok, za katerega je mnogo tisoč Amerikancev stalo z življenjem, v teku treh ali štirih dni v popolni oblasti ameriških sil.

Admiral Nimitz je na gen. Buckner-ja, poveljnika 10. armade, naslovil posebno poslanico, v kateri je čestital armadnemu poveljstvu in marinom na brzem napredku, ki so ga izvojevali v zadnjih dneh.

Nadaljni udarci iz zraka za Japonsko

Zadnje poročilo admirala Nimitza ne navaja nobenih podrobnosti o bojih na Okinawi, ampak se javlja o novem napadu zračne sile na veliko japonsko mesto Kobe. Poročilo pravi, da je omenjeno mesto zavito v plamene.

Ostanki japonskih sil na otoku so glasom zadnjih vesti stisnjeni na skrajno južnem koncu Okinawe in hitro izgubljajo kontrolo nad velikim zrakoplovnim poljem pri mestu Naha.

Japonci odsekali glave 16 Amerikancem

ILOILO, Filipinsko otočje, 5. junija. — Tu je bilo danes objavljeno prvo detajlirano poročilo, kako so Japonci pred dvema letoma obglavili 16 ameriških državljanov, med katerimi je bilo 11 baptističnih misijonarjev.

Poročilo je podal neki filipinski gerilec, ki je bil priča grozodejstvu. Med mrtvimi so bili tudi trije dečki.

Umorjeni Amerikanci so bili sledeči:

Dr. Francis Rose in njegova žena Rose, oba profesorja na Centralnem filipinskem kolegiju.

James H. Covell in njegova žena Charma, profesorja na istem kolegiju.

Miss Dorothy Dowell, ravnateljica baptistične šole; Miss Digne Eickson, dr. Frederick Meyers in Mrs. Meyers, bolničarka Jane Adams, Rev. Erle Rounds, njegova žena in 8-letni sinček; poročnik Robert King, Mr. in Mrs. Clardy in njuna dva mala sinova, ter dva neidentificirana moška, oba inženirja.

314,000 Jugoslovanov bilo na prisilnem delu v Nemčiji

V teku je akcija, da se sužnje čim popreje vrne na njih domove

WASHINGTON, 2. junija — (OWI) — Glasom poročila, ki ga je objavil belgrajski radio, se nahaja v stoterih taboriščih širom Nemčije 314,000 jugoslovanskih državljanov, ki so bili silovito odpeljani v Nemčijo na delo. Od teh suženjskih delavcev se jih je 98,000 nahajalo v Avstriji.

"Zdravstveno stanje internirancev je v splošnem slabo," poroča radijska oddaja. "Do dneva njih osvoboditve je bila njih hrana pod-minimalna, vsled tega so trpeli vsled splošne izmučenosti. Ko so interniranci po osvoboditvi dobili več hrane, so mnogo umrlo. Mnogo žrtev je zahteval tudi legar.

Krepi zavezniških oblasti so počasni

Radijsko poročilo se pritožuje nad nezadostnostjo in počastitve zavezniških oblasti, kar zadeva rešilne akcije in zdravniške pomoči za jugoslovanske internirance, toda dostavlja, da navzlic temu med interniranci intenzivna aktivnost.

V taboriščih so bili organizirani posebni repatriacijski odseki, ki so podvzeli kulturne in politične aktivnosti in začeli obnavljati dnevne liste.

Jugoslovanska komisija na delu v Nemčiji

V Nemčiji se nahaja jugoslovanska delegacija osmih članov, ki je s sodelovanjem zavezniških oblasti organizirala centrale, za repatriacijo internirancev v Dachau-u in Salzburgu.

Poročilo pravi, da bo vzelo več tednov, predno se bo uredilo za povratek vseh ujetnikov. Prvi pridejo na vrsto politični in vojni ujetniki, njim pa bodo sledili vsi oni, ki so bili odtirani v Nemčijo na prisilno delo.

ZED. DRŽAVE POSODILE RUSIJI BOJNO LADJO

WASHINGTON, 5. junija. — Mornariški department je danes naznanil, da je bila v aprilu 1944 posojena Rusiji križarka "Milwaukee", kar se je storilo "v najboljšem interesu vojnega napora." Poročilo ne pove, ali je bila križarka že vrnjena.

Najmrzlejši junij

Zgodovina Clevelanda še ne pomni tako mrzlega junija, kakor ga imamo letos. Posledica skrajno muhastega vremena je slana, ki grozi povzročiti silno škodo na vrtovih in poljih v okolici mesta.

Churchill zavrača obtožbo britskih intrig v Siriji

LONDON, 5. junija. — Ministrski predsednik Churchill je danes zanikal obtožbo gen. de Gaullea, da so britski agenti zanetili odpor proti Francozom v Siriji, ter izjavil, da je Anglija pripravljena umakniti vse čete iz prizadetega ozemlja v trenotku, ko bo prišlo med Francijo in državami Bližnjega vzhoda do sklepa pogodbe.

Churchill je rekel, da nima Anglija "absolutno nobenih ambicij v levantinskih državah."

"Mi nismo iskali nobenega teritorija in nobene vrste prednosti v omenjenem ozemlju, ki ni na razpolago vsakemu drugemu narodu na svetu," je rekel britski premier.

Francija predlaga konferenco petih sil

Iz Pariza se poroča, da je Francija danes naznanila, da bo stavila formalen predlog, da se vprašanje vseh arabskih in srednje-vzhodnih držav razmotriva na konferenci petih sil — Amerike, Rusije, Anglije, Kitajske in Francije. Na konferenco naj bi bile povabljene tudi arabske države.

Churchill je poprej predlagal, da vprašanje rešujejo samo Anglija, Francija in Amerika.

KROŽEK ŠT. 1 PROG. SLOV.

Jutri, ob 8. uri zvečer se vrši redna mesečna seja krožka št. 1 Prog. Slovenk, v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Članice so vabljene, da se udeležijo polnoštevilno.

V BOLNIŠNICI

Mr. Frank Mežnaršič, z 4332 W. 52 St., se je dne 20. maja podal v mestno bolnišnico, kjer se nahaja v Lowman pavilijonu št. 556. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo, da bi se mu ljubo zdravje čim preje vrnilo!

IZ BOLNIŠNICE

Dobro poznana Mrs. Mary Starman, od Euclid Dairy, se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na Arbor Ave., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško oskrbo. Prijateljice so vabljene, da jo obiščejo.

ZNAMKE Z ROOSEVELTOVO SLIKO

V spomin in znak spoštovanja napram pokojnemu predsedniku Franklin D. Rooseveltu se bo v kratkem izdalo novo serijo poštnih znamk s pokojnikovo sliko. Znamke za 1c, 2c, 3c in 5c ter Special Delivery znamke bodo imele sliko Roosevelta.

ČASNIKARJI IZ INOZEMSTVA DOSPELI V JUGOSLAVIJO

WASHINGTON, 1. junija (OWI) — "Tanjug" agencija poroča, da je dospela v Zagreb skupina časnikarjev iz inozemstva, katero so pri izstopu iz letala na zagrebškem zrakoplovišču pozdravili zastopniki listov "Naprijed" in "Vjesnik."

Poročilo pravi, da bodo tuji gostje ostali več dni na Hrvaškem ter proučili razmere v deželi, potem pa odidejo v Slovenijo in Istro.

V skupini so zastopniki časopisov iz Zed. držav, Francije in Švice.

Tekstilni tovarnar najden ubit v new-yorškem hotelu

NEW YORK, 5. junija. — Snoči je bil v čakalnici svojega apartmenta v hotelu "Marguery" ustreljen od dveh nepoznanih moških tekstilni tovarnar Albert E. Langford. Moška sta prišla k vratom in izrazila željo, da govorita z Langfordovo ženo. Mrs. Langford je rekla možu, da nima pojma, kdo bi želel govoriti z njo, nakar je šel on k vratom.

Minuto kasneje je žena slišala ropot kot da se je nekdo zvrnil na tla. Ko je prihitela v čakalnico, je tam našla svojega moža mrtvega na tleh.

★ Naši fantje-vojaki ★

Po dve in pol letni službi z marini v Južnem Pacifiku, je prišel zadnjo soboto domov Anthony Puntar, sin Mr. in Mrs. Anton Puntar, 19148 Abbey Ave. Na dopustu se bo nahajal 30 dni nakar se bo zopet vrnil na službeno mesto. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

CHICAGO BO LASTOVAL SVOJ PREVOZNI SISTEM

CHICAGO, 4. junija. — Včeraj se je tukaj vršil referendum, pri katerem so volilci z veliko večino glasovali za javno lastništvo ulične in nadulične železnice. Kot razvidno iz še nepopolnih poročil, je bil predlog za nabavo privatno lastovane družbe sprejet z večino glasov v razmerju 8 proti 1.

Nov grob

JOHN SMERKE

Umrl je John Smerke, p. d. Kobas, star 57 let, stanujoč na 1057 E. 68 St. Doma je bil iz vasi Trbanski vrh, fara Čateš pri Zaplazu, odkoder je prišel v Cleveland pred 38 leti. Delal je pri Lake Erie Steel & Blanking Co. na E. 131 St. Bil je član društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ. Tukaj zapušča brata Rudolpha in dva bratranca John Smerke in Martin Smerke, v starem kraju pa mater, dve sestri in dva brata. Pogreb se bo vršil v petek ob 9. uri zjutraj iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Eksplozija na stanu ameriške vojaške policije v Bremenu

BREMEN, 5. junija. — Včeraj sta se pripetili na glavnem stanu ameriške vojaške policije v Bremenu, kjer se je poprej nahajal glavni stan SS oddelka, dve misterijozni eksploziji, v katerih je bilo ubitih najmanj 15 Amerikancev in Nemcev, 80 oseb pa je bilo ranjenih.

Dognano je, da so bili najmanj trije Amerikanci ubiti, dva pa sta pogrešana. Pod razvalinami se nahaja zakopanih neugotovljeno število Nemcev, medtem ko rešilno moštvo razkopava med ruševinami razdejanega 4-nadstropnega poslopja v osrčju mesta.

Policijski glavni stan je bil porušen, kakor da ga je zadela težka bomba, ko je prišlo do prve razstrelbe, ki se je primerila ob 11. dopoldne. Sledila je detonaža zaplenjene nemške municije, nahajajoče se v prvem nadstropju, ki je trajala pol ure.

Sodi se, da je katastrofo povzročil nemški peklenski stroj, o katerih je znano, da so nekateri tako prirejeni, da eksplozija sledi šele 64 dni od časa, ko je bil stroj položen.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Arma, Kans. — Ignac in Posephine Gabrovšek ter sin Rudy iz Louisvilla, Ky., so tukaj obiskali svoje znance in prijatelje. Korporal Rudy se je ravno vrnil s Pacifika. Bil je v Avstraliji, Novi Gvineji in na Filipinih tri leta in dva meseca, pri vojakih pa je že čez štiri leta. Sedaj je nastanjen v Atterburyju, Ind., in upa, da bo kmalu odpuščen, ker ima že zadosti pointov.

ROP V NASELBINI

V noči med ponedeljkom in torkom so neznani vlomilci vdrli v prostore Slovenske dobrodelne zveze, 6401 St. Clair Ave., kjer so prevrtali veliko železno blagajno, iz katere so vzeli okrog $3,000. Do glavne blagajne, kjer se je nahajalo mnogo več denarja in vojni bondi, ki jih organizacija lastuje, niso mogli priti.

MAJHEN KUPEC BONDOV

Henry Kingsley Cookson, 16-mesečni sinček poročnika in Mrs. Henry Cookson, je majhen, a lastuje več bondov. Zgornja slika ga predstavlja, ko ponosno kaže svoj peti $100 vojni bond, ki ga je kupil in ga namerava ohraniti za svojo bodočo izobrazbo.

Dežela postane protektorat štirih sil, ki so objavile drastične pogoje okupacije

WASHINGTON, 5. junija — Danes so v Berlinu vojaški predstavniki Zed. držav, Sovjetske unije, Velike Britanije in Francije podpisali pogoje, pod katerimi se bo izvajala vojaška okupacija Nemčije v smislu brezpogojne predaje, katero so pred mesecem dni podpisale poražene armade nacijskega tretjega rajha.

Za Zed. države je deklaracijo podpisal gen. Eisenhower, za Rusijo maršal Žukov, za Britanijo feldmaršal Montgomery, za Francijo pa gen. de Latre.

Deklaracija je bila objavljena istočasno v Washingtonu, Londonu, Moskvi in Parizu.

Nemčija kot država je prenehala obstojati

V smislu najbolj drastičnih pogojev, ki so bili kdaj diktirani kaki poraženi državi, je skupni vojaški svet štirih sil prevzel vso odgovornost za vojaško, civilno in gospodarsko administracijo Nemčije in proglasil za neveljavno sleherno sled oblasti, ki jo je kdaj posedal Hitlerjev tretji rajh.

Nemčija je s tem reducirana na ozemlje, ki ga je posedala leta 1937, predno je anektirala Avstrijo, Sudetsko pokrajino Češkoslovaške in druge pokrajine v Evropi, poleg tega pa pogoji puščajo odprta vrata za kakršnokoli nadaljno spremembo nemških meja.

Nemčija je s tem za vse praktične svrhe prenehala obstojati kot samostojna država ter postala zavezniški protektorat.

Poražena država razdeljena v 4 okupacijske zone

Nemčija je razdeljena v štiri okupacijske zone, kojih natančne meje bodo objavljene pozneje. V splošnem bo okupacija Nemčije sledeča:

Vzhodna zona pride pod Sovjetsko unijo, ena severozapadna pod Anglijo, druga severozapadna pod Zed. države, zapadna zona pa pod Francijo.

Berlin z okolico bo posebna okupacijska zona, ki se bo nahajala pod upravo vseh štirih sil.

Drastični značaj okupacije je zapopaden v naslednjih besedah: "Štiri zavezniške vlade bodo podvzele take korake, vključivši popolno razoroženje in demilitarizacijo Nemčije, kakor se jim vidi potrebno za bodoči mir in varnost."

Absolutna oblast nad življenjem in smrtjo

Zavezniški vojaški svet je odprto ignoriral pogoje Ženevske konvencije s tem, da je ukazal, da se nemški ujetniki rabijo za delo v rudnikih in obenem je položil polno odgovornost na vojaško in civilno osobje za izročitev vseh beguncev, katere išče zavezniška komisija za vojne zločince.

Deklaracija daje vojaškemu svetu štirih sil absolutno oblast nad življenjem in smrtjo slehernega moškega, ženske in otroka v Nemčiji, in isto velja za vse delovne, industrijske in finančne vire, ki so še ostali Nemčiji ob času poraza.

Zahteva se popolne podatke glede števila in razpoloženja kakršnihkoli oboroženih sil na kopnem, v zraku in na morju, in Nemčija mora izročiti sleherni top, ladjo, letalo in vsak drugi materijal, ki se še nahaja v rokah nemških vojaških edinic kjerkoli na svetu.

Po navedbi vseh teh pogojev pa deklaracija še dostavlja:

"Zavezniški zastopniki bodo uveljavili nadaljne politične, administrativne, ekonomske, finančne, vojaške in druge zahteve, ki izhajajo iz popolnega poraza Nemčije.

VOJAŠKA VLADA ODPIRA ŠOLE ZA NEMŠKE OTROKE

PARIZ, 4. junija. — V Aachenu se je danes odprlo 10 javnih šol pod upravo zavezniške vojaške vlade, v katere pohaja 850 otrok. Učna moč sestoji iz 22 skrbno izbranih učiteljev, med katerimi sta dve katoliški nuni, 18 drugih žensk in dva moška.

HOPKINS SE PRIHODNJI TEDEN VRNE IZ MOSKVE

WASHINGTON, 5. junija. — Iz Bele hiše je bilo danes naznanjeno, da se Harry Hopkins prihodnji teden vrne iz Moskve, kjer se nahaja na posvetovanju s sovjetsko vlado kot posebni poslanec predsednika Trumana, da pripravi tla za novo konferenco "velike trojice."

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

H. Seligmann (O.N.A.):

FRANCIJA IN TEŽAVE V SIRIJI

Težave, katere ima Francija v Siriji so le del zapletenega položaja, katerega je povzročila francoska kolonijalna politika v različnih deželah. Malo je bilo govora o tem, toda dejstvo je, da je bilo tudi v nekaterih drugih deželah nekaj nemirov, v katerih so francoske čete streljale na domačine — posebno je treba tu omeniti severno Afriko. Začetkom maja je bilo v Alžiriji par nemirov, ki so bili zunanji znaki resnega položaja v Franciji sami in njenih kolonijah, ki postavlja nekaj jako resnih problemov mednarodnega značaja.

V vsem tem je videti po mnenju nekaterih dobro poučenih opazovalcev v Washingtonu, da se je Francija oklenila agresivne nacionalistične politike. To stremljenje je izraz samoljubja poraženega naroda, ki hoče za vsako ceno pridobiti nazaj svojo slavo in spoštovanje, in nanovo uveljaviti svojo idejo velikega kolonijalnega carstva.

Eden teh opazovalcev, katerega pa ne morem imenovati, se je izrazil kot sledi: "Francija je naletela sedaj s svojo nacionalistično politiko na resne težave — ako ne bo prenehala, bo imela še mnogo hujše probleme na rokah. Stvar je namreč ta, da Francija danes ni dovolj mogočna, da bi mogla obveljati, ako bi se primerilo, da pride do preizkušnje."

Francoski krogi v Washingtonu poudarjajo, da je eksplozivni položaj v levantinskih deželah nastal pred vsem radi delovanja britanskih agentov. Francozi trde, da so angleški agenti krivi, da se je pojavilo med Arabci sovraštvo do francoskih okupacijskih čet.

Francozi se torej zagovarjajo, da se nahajajo njihove čete v teh spopadih v glavnem v defenzivi, ter le branijo svoje pozicije. Toda v Washingtonu je vprašanje, ki se postavlja v zvezi s temi težavami v levantinskih deželah, pred vsem to, ali je de Gaulle politik z zadostno spretnostjo in prožnostjo, da utegne povesti Francijo skozi njene sedanje težave in krize.

Tu naglašujejo pred vsem, da je de Gaulle napačno presodil podporo, katero je upal dobiti od Sovjetske Rusije. Toda tudi v notranjosti stoji de Gaullov režim pred velikimi težavami. Silovita je kritika proti de Gaullu radi tega, ker ni nastopil proti francoskim članom nemškega sistema kartelov. Kot primer navajajo, da francoska vlada še do danes ni nastopila proti organizaciji nemškega kemičnega kartela IG.—Farbenindustrie in francoske tvrdke Kuhlmann, katere akcije so večji del — najmanj 51% — v nemških rokah. Interesi nemške in francoske kemične industrije so postali tako prepleteni leta 1940, ko so Nemci prevzeli večino delnic francoskih tvrdk in odstopili Francozom nekaj delnic nemškega koncerna. Zadeva je prišla pred francosko poslansko zbornico, kjer je bilo odkrito postavljeno vprašanje, zakaj francoska vlada ni prevzela podružnice IG.—Farbenindustrie v Parizu. To in druga slična vprašanja so našla mnogo pozornosti v francoskem časopisju.

De Gaullu očitajo torej, da je preveč naklonjen krogom krajne desnice, ki so sodelovali z Nemci, obenem pa ga napadajo tudi, ker je naklonil cerkvenim krogom preveč vpliva v sedanji francoski vladi. Nikdo ne taji, da je bilo nekaj nižjih duhovnikov, ki so tudi v najmračnejših dneh okupacije hrabro delovali v prilog odpornega gibanja, toda mnogo je tudi takih, ki so aktivno podpirali višijski režim, pa niso izgubili svojih vplivnih pozicij.

De Gaullove koncesije levici so bile le obljube. Posledica tega je bila, da se je povečal vpliv komunistov o priliki zadnjih volitev. Te notranje težkoče in nesigurna in nasilna kolonijalna politika Francije je ustvarila dvome, ali bo mogla Francija držati svojo sedanjo politično smer.

Kar se tiče Zedinjenih držav, je sicer videti, da je začel spoznavati de Gaulle, da je Amerika nepristranska prijateljica Francije, toda obnašanje de Gaulla samega je v mnogih primerih otežkočilo tesno zbližanje obeh dežel. V Washingtonu prevladuje mnenje, da bo moral de Gaulle temeljito preusmeriti svojo socialno in kolonijalno politiko — sicer se bodo kopičile na njegovem potu vedno nove težkoče in težave.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:

Častni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Častna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Častni član: DR. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: ETBIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.
Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
Člani:
LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELEZNIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJSEK, 7608 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

ŠIRŠI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KEBE, 223—57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604—3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRAINZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMCICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Slovenci med nemškimi ujetniki v Ameriki

Večkrat je bilo že poročano, da se med nemškimi vojnimi ujetniki v Ameriki nahajajo tudi slovenski fantje iz Štajerske in Gorenjske, katere so Nemci—po priklopitvi teh dveh delov slovenske zemlje v tretji rajh—mobilizirali v nemško vojsko. Položaj teh ujetnikov se razlikuje od položaja Slovencev med italijanskimi ujetniki v tem, da so ti "nemški" ujetniki uradno še vedno jugoslovanski državljani, kajti zavezniški svet ne priznava Hitlerjevega "anschlussa."

Naš urad je pred par dnevi prejel anonimno pismo iz nekega takega taborišča v Ameriki in tukaj ga v celoti priobčamo.

"POW Camp .....
28. maja 1945.

"Spoštovani gospod tajnik!

"Z velikim zanimanjem in zadovoljstvom zasleduje 27 slovenskih vojnih ujetnikov v tukajšnem POW Campu, ki so po priključitvi Spodnje Štajerske in Gorenjske k 'tisočletnem Reichu' leta 1941 bili prisiljeni v nemško vojsko in se potem pri prvi priliki brez boja predali zaveznikom, Vaše in SANSovo požrtvovalno delo za slovenski narod, ki so ga hitlerjanske tolpe hotele spraviti s površine zemlje.

"Medtem ko so Nemci po zlomu Jugoslavije aprila 1941 začeli z Nemcem priznano 'preciznostjo' streljati naše slovensko izobraženstvo; začeli z isto 'preciznostjo' preseljevati na tisoče družin samo zaradi tega, ker je bilo pri nas toliko in toliko Slovencev preveč za njihov 'Lebenstraum' (življenski prostor), in ko so pričeli z okrutnim zatiranjem slovenskega jezika, so po neuspehih na ruskem bojišču pričeli leta 1942 iz skrbi za 'Kanonefutter' s silo in terorjem vtikati nas 17 do 20-letne slovenske fante v toliko osovraženo nemško vojaško suknjo.

"Dočim je Ljubljana z Dolenjsko pod Italijani bila vsaj za spoznanje na boljšem, so mariborski, ptujski in celjski okraji bili izročeni na milost in nemilost zloglasni nemški organizaciji poklicnih morilcev, znani vsemu svetu pod imenom 'Gestapo.' Brez najmanjšega olepšanja so nam namignili, da bodo naše družine, v slučaju da se mi ne pokorimo, takoj z naslednim transportom deportirane na Poljsko, odkoder so potem navadno prihajala kratka poročila, kot na primer: 'Herr.....ist infolge einer ploetzlichen Erkrankung hier gestorben. Falls Sie die Asche des verstorbenem wuenschen wended Sie sich an .....!' (Gospod .....je zaradi nenadne bolezni tukaj umrl. Če želite dobiti pokojnikov pepel, se obrnite na.....)

"Kljub vsem poiskusom nadutih in osornih pruskih oficirjev, ki so nas sprva zlepa nato zgrda skušali pridobiti za njihov opevani 'tisočletni Reich,' nam niso mogli nikoli iztrgati naše narodne zavednosti iz naših src. Vsakdo izmed nas je kljub mladosti in neizkušenosti dobro vedel, kdo so naciji in kaj je naša dolžnost.

"Čim smo bili poslani na italijanska bojišča leta 1943 (na rusko fronto nas radi slabih skušenj niso upali več dati), smo se pri prvi priliki prebili do zaveznikih bojnih linij. Takoj smo povedali, kdo smo in kako smo prišli pod nemško knuto.

"Zavezniški oficirji na italijanskem bojišču so nas in naše poljske tovariše, ki jih je tepla ista usoda, znali ceniti, ker smo po naših najboljših močeh pomagali marsikateri ameriški in angleški materi ohraniti življenje njihovih sinov. Bilo nam je tudi obljubljeno, da nam bo omogočeno priti v stik z drugimi Jugoslovani in nadaljevati boj proti kletemu sovragu. Toda čim smo prišli dalje od fronte proti zaledju, so nas iz nam neznanega in nerazumljivega vzroka zopet vtaknili v ujetniška taborišča—skupaj z istimi Nemci, ki so nas že preje gnjavili in psovali z že staro psovko: "Windische Hunde' (Slovenski psi).

'Kljub našim protestom so nas skupaj z Nemci odpeljali v Združene države, češ, da bo naša zadeva v kratkem rešena. Tako čakamo nato že od jeseni 1943! Da nas Nemci v teh taboriščih zaradi njihove slabe vesti iz dna duše sovražijo in da je radi tega že bilo nekaj smrtnih slučajev, si lahko vsakdo sam misli.

"Res je, da so medtem že pričeli ločiti Poljake in Čehe od Nacijev, toda le za nas Jugoslovane se očividno nihče na pobriga. Naš položaj je tem težji, ker se z nami dosti strožje postopa kot pa z italijanskimi ujetniki, med katerimi so naši Primorski Slovenci. Nam so prepovedane vse poštne zveze z zunanjim svetom. Pisati moremo le naj ožjim sorodnikom, ki jih pa večina izmed nas nima!

"Razumljivo je, da ameriška vlada smatra Primorske Slovence za 'podanike Italije' in da bo njihovo vprašanje razrešeno šele tedaj, ko bo rešeno vprašanje jugoslovansko-italijanske meje. Toda od mojih 27 sotrpinov smo vsi iz mariborskega, ptujskega in celjskega okraja, torej iz krajev, ki so bili od leta 1918 naprej uradno priznani kot sestavni del Jugoslavije, priznani tudi od ameriške vlade!

"Kolikor nam je znano, dosedaj zapadne velesile niso in najbrže tudi ne bodo tako kmalu priznale novih mej, kakor sta si jih izmislila in začrtala proslula morilca Hitler in Mussolini!?

"Ali nam torej Vi morete dati odgovor na ta za nas vitalna vprašanja? Ali nam more SANS v tej zadevi pomagati? Že eno leto naletijo naše prošnje za vstop v jugoslovansko armado na gluha ušesa. Ali se Vam ne zdi, da mi sedaj že leto dni zapravljamo našo mladost in naše živce za bodečo žico med 100% naciji v U. S. A., medtem ko bi gotovo lahko veliko pripomogli k rekonstrukciji naše trpeče domovine Jugoslavije?

"V upanju na skorajšen odgovor se Vam že v naprej zahvaljujejo za Vašo prijaznost,

"Vaši hvaležni
"Slovenci-ujetniki."

"P. S. Prosimo, ne pišite direktno na naš naslov, ker bi to imelo za nas zopet neprijetnost! Ali nam morete potrditi prejem teh vrstic s kratko notico v tukajšnih časopisih kot: Prosveta, Amerikanski Slovenec, Enakopravnost, Glas Naroda, itd.?"

* * *

Slovenski fantje niso edini, ki so jih Nemci prisiljeno spravili v vojaško suknjo.. Tako se je zgodilo z Poljaki, Rusi, Čehi, Danci, Holandci, Belgijci, Francozi, Avstrjici in drugimi podjarmljenimi narodi. Ločiti vse take "Nemce" od nacijev—in kdo hoče danes biti nacij?—je težavni problem, s katerim se imajo baviti zavezniki. Mi smo že opozorili vojaške oblasti o čudni situaciji teh Slovencev in opozorili jih bomo ponovno. Vsekakor pa je dolžnost jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu, da se požene za hitro rešitev tega mučnega položaja slovenskih ujetnikov.

Naša relifna akcija

V maju smo prejeli za pomožno akcijo WRFASSD od naših podružnic in nekaterih društev ter posameznikov znesek $2,203, kar je zvišalo po SANSu nabrano vsoto na $85,988.38. V tej vsoti niso vključeni prispevki nekaterih podružnic in društev, ki so bili poslani naravnost v urad WRFASSD v New York, in ki znašajo že nad $15,000. Na primer samo v New Yorku in Brooklynu je lokalni slovenski odbor nabral in izročil $4,977.60 od 2. oktobra 1944 pa do konca aprila.

Glavni prispevatelji v maju so bili naslednji:

Podružnica št. 11, Ambridge, Pa., $52.50, in sicer od kartne zabave $50, drugi prispevki pa so znašali $2.50. Pri podružnici št. 12 v West Aliquippa, Pa., je daroval Frank Dornik iz Ellwood Cityja $6, dve drugi stranki pa $3, ali skupaj $9. Pri podružnici št. 40, Kemmerer, Wyo., je nabral brat John Kržišnik vsoto $51.50; Pavel Šabec je daroval $20, Frances Borštnar, John Kržišnik, John Starovašnik in Andrew Klun po $5 vsak, dva sta darovala po $2, sedem po $1 in ena rojakinja 50 centov.

Podružnica št. 13, Bridgeport, O., je prispevala za pomožno akcijo $206, za politično pa $50. Na shodu 28. aprila se je napravilo čistega dobička $278.74, poleg tega pa je društvo št. 13 SNPJ darovalo $5, neka druga stranka pa $1.

Pri podružnici št. 24, Virden, Ill., je daroval Frank Ileršič $5, neki drugi rojak pa $1, skupaj $6. V Chicagu sta Steve in Rosie Vidmayer iz Clarendon Hills darovala skozi podružnico št. 25 $20 za pomožno akcijo. Denar je izročil Louis Zorko. Pri št. 54 v South Chicagu je daroval naš rojak iz Pullmana, Frank Andolšek $5.

Prireditev v korist pomožne akcije, ki se je vršila v Strabane, Pa., 29. aprila pod pokroviteljstvom podružnice št. 55, je prinesla čistega $217.50, katero vsoto je poslala tajnica Mary Tomšič.

Od podružnice št. 56 v Milwaukee, Wis., smo prejeli v maju $520.80, in sicer za politično akcijo in revije Liberation $224.80, za pomožno akcijo pa $296. Na domači zabavi dne 29. aprila se je napravilo $270.69 čistega pribitka. Glavni darovalci so bili: Frank Ermenc in soproga $15, Joe Kocjan, Ferdinand Raker, Antonija Trkaj, Rozi Wene, Max Kodl, društvo Badgers št. 584 SNPJ, Frank Matkovich, Milwaukee County Bank, Joseph Bodenberger, J. Vande Lee, Gine Olerce, Frank Zajec, Frank Bizjak, vsak po $5. Sestra Trkaj je darovala tudi za politično akcijo $5. Po $10 so darovali iz Cudahyja Matt Radelj, Frank Borstnar in Frank Berčič. Metka Jelenc iz Racine je prispevala $25, po $5 pa Mary Umek, Franc Šebenik, Frances Zore, Frank Škrabolje. Več posameznikov je darovalo po $3 ali manj. Charles Chuk je daroval SANSu $5. Prispevke so izročili: Mary Rodich $10, Lovrenc Zaverl $22, Mike Ruppe $5, Joe Radelj $134.

Tajnik podružnice št. 73, Herminie, Pa., Anton Zornik je izročil $20.50. Tom Milharčič, Pleasant Valley, je daroval $10, drugo vsoto pa pet prispevateljev. Andrew Sprogar, podružnica št. 97, Newark, N. J., je izročil za pomožno akcijo $47.50. Darovali so: Leo Bizjak $10 (nabral tudi drugih $12 med člani društva 756 SNPJ), Andrew Sprogar pa $5. Po $3 ali manj je darovalo 20 oseb.

Od podružnice št. 99, Luzerne, Pa., smo prejeli za relif $8.50; $5 sta darovala Frank Vratarič in soproga Štefanija, drugo polovico pa Frank Zore in Frank Baloh, ki je tajnik.

Za društvo št. 321 SNPJ, Warren, Ohio, je poslal tajnik Joseph Jež vsoto $110. Društvo je prispevalo iz blagajne $50, ostalih $60 pa je bila nabranih med člani. Denar je namenjen polovico za pomožno akcijo, polovico za SANS.

Tajnik društva št. 141 SNPJ, Universal, Pa., brat Peter Bregant, nam je poslal ček za $200, nabrano v okolici za pomožno akcijo. Darovali so: po $25 Slovenski klub in Henry Previc, $10 Anton Oblak (Kike), po $5 pa Peter Boronik, Anton Mohorič, Frank Sifrar (Jezerc), Michael R. Kumer, Anton Payer, Anton Novosel, John Kumer, Martin Kumer, Frank Habjan, Paul Kokalj, Peter Bregant, Mary Mlinar, Amalija Chelik, društvo št. 210 KSKJ in Theodor Bosnich. Več drugih rojakov in članov je darovalo tudi manjše vsote. V tej naselbini se je nabralo tudi nekaj obleke za staro domovino in vse je bilo odposlano v skladišče v New York.

Od podružnice št. 86, Elizabeth, N. J., nam je poslal J. Pasarič $10. Ta znesek je bil prihranjen na poštnini, ko so ondotni rojaki nabrali in odposlali 600 funtov obleke.

Poleg označenih prispevkov smo prejeli še nekatere manjše vsote od raznih podružnic, kakor tudi članarino in denar od prodanih revij. Natančen seznam vseh dohodkov za pomožno in politično akcijo bo razviden iz mesečnega računa.

Vsem darovalcem in nabirateljem naj bo izrečena naša iskrena zahvala za požrtvovalnost in darežljivost.

* * *

SANS je imel zadnje tri mesece zelo velike stroške in bančna bilanca se je precej znižala. Od oktobra meseca do danes smo posvetili veliko našega časa kampanji za pomožno akcijo in plačali vse stroške v zvezi s tem delom iz SANSove blagajne. Obenem smo nabavili članske znake, izdali veliko tiskovin v angleščini in slovenščini, podpirali Združeni odbor v znesku $750 mesečno, obdržavali letno sejo glavnega odbora in seje izvrševalnega odbora, pošiljali govornike na shode in prireditve ter naše odbornike na razne seje. Vsi dohodki in stroški so razvidni iz objavljenih računov. Danes zavzema pozorišče zopet politično delo in to je v zvezi s stroški. Pravilno je torej, da naše podružnice zopet finančno podprejo naše politično delo in zbirajo prispevke, članarino in druge dohodke za našo upravo.

* * *

Ob pisanju teh vrstic smo prejeli pismo od brata Jožeta Mentona iz Detroita, Mich., soproga naše aktivne tajnice Lije Menton, da jo je na ulici nevarno poškodoval mestni bus in se nahaja z zdrobljeno kostjo v ledjih v bolnišnici (Grace Hospital, soba 183). Sestra Menton je bila ena izmed najpridnejših in aktivnejših naših delavk v Detroitu in po njeni zaslugi je bila ustanovljena podružnica št. 1 SANSa. Upamo, da poškodba ni prenevarna ter da se Lija zopet kmalu povrne k žalostnemu sokrogu. Članom pa priporočamo, da nesrečno rojakinjo obiščejo in ji vsaj na ta način izrazijo svoje priznanje za njeno veliko požrtvovalnost v korist SANSa in stare domovine.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

DOBRODOŠLICA ZA JUNAKA

Tech. Sgt. Charles C. Kelly je bil deležen prisrčnega sprejema, ko se je vrnil domov k materi v Pittsburgh, Pa. Kelly je prejel redko odlikovanje Congressional Medal of Honor, ker je v bitki pri Salerno ubil 40 nacijev.

Kupujte vojne bonde!

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

je bila zavest, da svoji ne more več dati doma. blisk so mu Dušičine be- odkrile domače razmere. mu je zdelo prej še me- se je zdaj jasno pokaza- njim. Nikoli ne bo mo- otrok srečen poleg nje- žene. Kako se je Šarlota nila, kako je postala tr- ko se je branila delati ka- koli trpljenje z njim! In je bila z Rožomarijo! dalje hujše bi utegnilo

mu je bilo, da bo zdaj svojo hčer za zmerom. načrte, visoke načrte, to- dal se je nečesa: Roža- se nikoli ne bo dala pri- Tista zgodba o dveh du- se srečata in ki ju nobe- na ločitev ne more loči- Ena izmed obeh duš je šla drugo skozi daljne dežele, je sprejela njeno obve- Njeno telo bi bil lahko njene duše pa nikoli. Ta šla na svoja pota in mor- li več ne bi našla poti na- čutiti bi se moral kakor če bi hotel pritiskati na arijo, naj se odloči tako, bo njemu prav.

temu se je pridružilo še je v tem toplem ozračju, dajalo njegovo hčer in ki je kazalo dosti zemeljskih drugi, novi luči. Nikoli še tako dolgo sam z njo, in še s srcem, ki so ga mori- ke skrbi.

jde njegov rod, njegovo me z njim v grob, naj bo poslednja mladika srečna. tej misli mu je postalo toplo, kakor bi ustvarjal še nji košček veselja in ko- kamor bi lahko pobegnil rja lastnega zakona.

so tudi druge ure, ko moral boriti s svojim pono- je mogel misliti na Harra rečo bolečino. dobni jeziki, ki bodo padli em, zasmehovanje njegove , ki ne bo mogla nikoli zakaj je dal hčer siroma- Toda vse sta premagala na novo srečno družino in ja od njegove navadne , njegovega navadnega Kako se človek izpremeni, postane čisto drugačen, če iz visokega, čistega, gor- ozračja!

daj je prišel nadenj mir, ni mogla uničiti niti brzo- Ta brzojavka mu je za nje jutro naznanjala z ni nepotrebnimi beseda- od kneženje. aj jo je moralo v Berlinu da je sklenila pobegniti eliti svoj vsakdanji boj časjem v Berlinu k juž- morju.

steina teži sreča. Vse mu vse ga stiska, komaj se jeti belo roko Rožemari- gledati njene blažene, sa- oči. Vidi, kako postaja bolj bleda, in on, ki po- njeno drobno dušo kakor drug, on ve, da ubija samo no veselje ubogo srce, ki ni vajeno. In gre, še pre- preveč razveseli, poljubi hladno roko in ji šepne bla- besede: "Jutri pridem

or bi sanjal, hodi pod juž- zdnim nebom. bolj k morju! Nad njim zvezde in valovi dihajo ko stopa po škripajočem

so gore in palmovi ga- od daleč se še iskri ne-

nenaden preobrat življenja ova premaga. Vse je tako pravljično, kakor v sanjah.

Lepota, visoki položaj Rožemarije, njeno bogastvo, vse to je čudež. Najbolj čudežno pa je to, da hoče prav njena, prismojenega Thorsteina, grofa iz razvalin, zasuti vsa sreča sveta. Svojo zmedeno dušo mora vpraševati v samotni noči na obali tujega morja:

"Duša, moja stara duša, ali si res ti? Ali si res ti tista, ki je tako dolgo gladovala v samoti, in ki bo zdaj imela v obilici vsega, o čemer ni sanjala niti v najblodnejših sanjah? Imela boš največjo srečo življenja, umetnost bo rastla v tebi, nov dom boš dobila in v njem bo gospodarila blaženost, s svojimi dobrimi rokami bo pletla vsak dan zlate niti svoje sreče . . .

"Kako bi prenesla vse te dobrote, ki bi jih bilo preveč za tri gladujoče duše, pa se ne bi mogla nobena pritožiti, da je ostala prazna?"

In njegova duša dvigne roke k iskreči se luči, tja, kamor zmerom vleče otroke zemlje.

"Kakor norec stojim tu, ki jemlje, kakor bi bila njegova pravica, ki mu je bila dana pred tisoči in tisoči drugih!"

Toda tuje in sovražno gledajo nebeške vojske nanj. Kaj je njemu, ki pase tam gori črede sonc in zvezd, ena sama človeška duša?

Kakor zmedeno grmenje, tako se mora slišati stokanje vsega človeštva s temne zemlje.

Kako bi mogel on slišati en sam glas, kako bi mogel ta glas preglasiti, prekričati milijone drugih duš?

Čudno, kako se iznenada zbudi v njem napol zabrisan spomin. Iz starega svetega pisma v slikah, ki so ga imeli na gradu. Ponočni boj ene same duše pred tisočletji in ista prošnja, ki vstaja iz njegove duše: Ne pustim te, če me ne blagosloviš!

Še zmerom stoje te besede pred njim; temni, samo od blede luči osvetljeni valovi mu jo prinašajo iz nočne daljave in v nebeških lučih je zapisano: Ne pustim te, če me ne blagosloviš!

In iz dna srca mu vstane nekaj, še brez oblike, dih, nekaj tujega med domačnostjo njegove notranjosti . . . Zdi se mu, kakor bi gorelo v njem; solze začno polzeti iz njegovih oči: ‚Ne pustim te, dokler me ne blagosloviš!

In potem,—ali se ni spustil nanj nežen, droben val zlate svetlobe, ali ga ni zalilo nekaj tujega, mogočnega, neizrečno skrivnostnega, kar čuti vse telo, kar doživlja vsa njegova samotna duša?

Človeka prevzame v vsej globini bolečina ali smrt. Njega je pretreslo veselje.

Veselje, ki je stopilo v njegovo življenje, razsvetlilo v njem vse kotičke in zaklicalo duši s svojim veselim srebrnim glasom: "Zdaj sem tu!"

Štiriindvajseto poglavje

Naslednji dan

Knez se je peljal drugo jutro na postajo, ne brez zanesljivega prepričanja, da mu bo prineslo nekaj neprijetnih ur. Že zdaj ga je treslo kakor človeka, ki je dolgo stal na solncu, pa je moral potem stopiti v senco. Knežnja je preživela v spalnem vagonu prav lepo noč, in njen nenaden, nepričakovan—in kakor pač najbrž sluti—nezaželjen prihod, jo je napravil prijaznejšo. Seveda, v očeh njenega moža je pogled, ki ji ni všeč. To bo vpliv Rožemarije.

"No, to sivo ozračje bi bila lahko imela tudi v Berlinu, toda vesela sem, da sem pobegnila iz starega gnezda megle in dežja. Saj si tudi ti vesel, da sem prišla? Najbrž si imel same težave in sitnosti."

Knez se nekoliko nasmehne:

"Da, bili so dnevi, ko sem imel dosti skrbi. In Rožamarija je še zelo nežna in slabotna, toda v zadnjem času je napredovala, zelo napredovala!"

Že stojita v veži hotela, ki je okrašena s palmami, in prav hitro potegne knez svojo ženo v dvigalo. Zgoraj je videl nič slutečega Harra, ki gre po stopnicah z vejico cvetja v roki. Knežnja ima hitre oči.

"Ali ni bil to Thorstein? Kako je to mogoče?" Toda knez rajši presliši njeno vprašanje, in zdaj sta že v sobah, ki jih je naročil zanjo. Niso najboljše sobe, ker so te že oddane, toda knežnja je zadovoljna z njimi.

Samo popotni plašč mora sleči, ker se je oblekla za družbo že v spalnem vagonu.

"No, torej, Frid, kaj dela danes uboga Rožamarija?"

"Zelo se boš začudila, ko jo boš videla, Šarlota."

"Lahko si že mislim. Večja bo in bolj bleda kakor drugi ljudje. Ta nesrečna dolžina!"

"Zelo lepa je postala."

"Lepa? Rožamarija?"

"Čisto drugačna je kakor drugi. Kakor labod med kokošmi bo med drugimi Brauneškimi. Njeno sliko moram imeti." Knežnja pogleda presenečeno svojega moža. Kaj mu je? Nekaj čisto tujega, skoraj veselega je v njem!

"To je od velikega veselja, Šarlota. Veselje napravi človeka lepšega. Prav si videla, Thorstein je tu."

"Thorstein? Ali se je pripeljal za teboj?"

"Bil je že tu, ko sem prišel."

"Frid, kaj naj to pomeni? Beseda mi zastaja. Ne razumem te več."

"Torej, povedal ti bom. Rožamarija je od včeraj nevesta. Koga ljubi in koga je zmerom ljubila, to tudi veš. Saj si ga videla z vejico cvetja."

Knežnja se skoraj histerično zasmeje.

"Grof iz razvalin? Harro Thorstein, ki kupčuje s slikami, in Rožamarija! Ali jo je mar hotel? Saj mu je bila nadležna s svojo smešno zaljubljenostjo že takrat, ko je bila še otrok!"

"Tako bi ona delala z Rožomarijo," pomisli knez.

"Najbolje bo, Šarlota," reče potem glasno, "da se poskušiš čimprej sprijazniti s to mislijo. Harro mi je bil zmerom zelo drag in zelo sem mu bil hvaležen za pomoč."

"Reči misliš, da se je takrat ko je bila Rožamarija sama z Grangerjevo, prislinil sem. Da, saj je Rožamarija zlata ptica za ubogega roparskega viteza Thorsteina!"

Knez je stal s hrbtom proti oknu in njegov obraz se je navzel čudnega izraza, ki ga knežnja še ni poznala.

"Da, ali nisi premislil, kaj bodo rekli nečaki, kaj bo rekla tvoja sestra, ko bo zvedela, da daješ edino hčer pustolovcu?"

(Dalje prihodnjič)

Slovensko dekletce v plesu na programu

Mervin McLeod in Marcia Marold

Devetletna Marcia Marold, hčerka Mr. in Mrs. Stephan Marold, 913 E. 70 St., bo v četrtek večer nastopila na programu v Shaw Hi avditoriju, na vogalu Euclid Ave. in Shaw Ave. Pričetek programa, kateri se vrši pod vodstvom Carol's School of Dancing, 12722 St. Clair Ave., bo ob 8. uri. Z malo Marcijo bo nastopil Mervin McLeod, 1543 Cleremont Ave. Marcia se vežba v plesu že dve leti in njeni dosedanji nastopi kažejo, da bo umetnica v tem poklicu; ako bo nadaljevala v vežbanju. Dekliško ime njene matere je bilo Fanny Stanonik.

No Time for Celebrating

Fighting men of the army's 77th infantry division on Okinawa listen to the news a few yards behind the front lines. Their battle-hardened faces indicate the impassiveness with which they received the news realizing the war is not over for them and that a tough fight lies ahead as is now being proven to them.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

HE 2730

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dajte vaš fornez sčistit sedaj. Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dimnik sčiščen po "vacuumu."

$4 do $6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta

FAirmount 6516

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street Tel.: KEnmore 3118

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

Trade your folding money

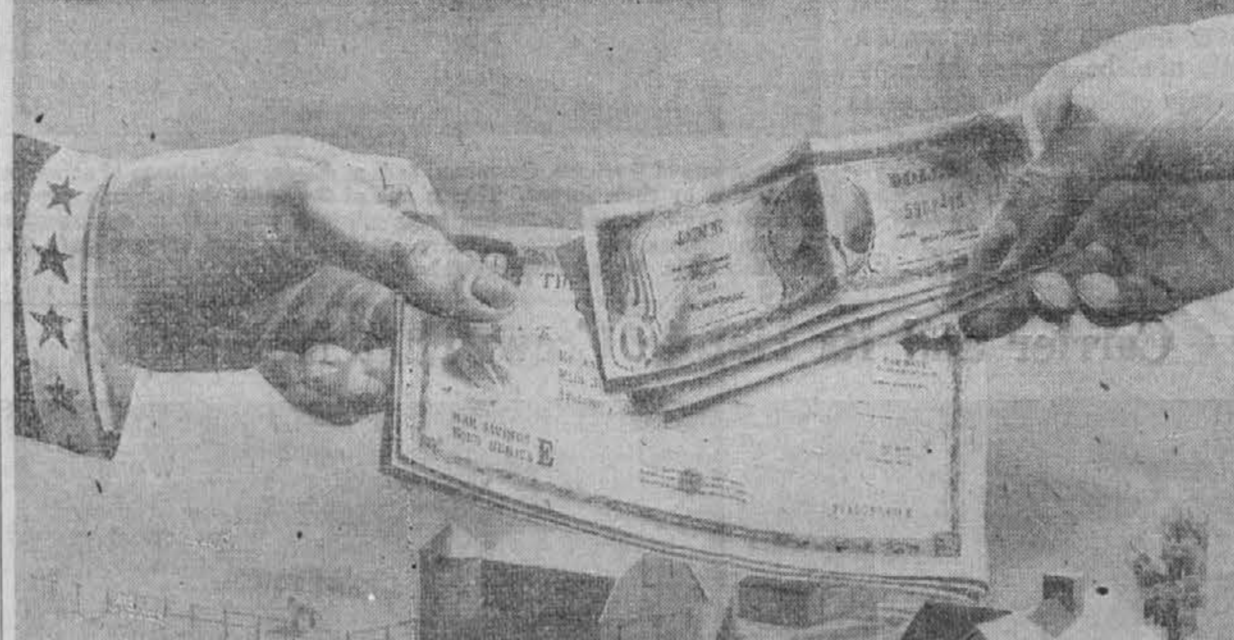

for FIGHTING MONEY!

Dig down deep—back up the men who are fighting the enemy face-to-face! Let your farm dollars help send them the supplies they need!

Up to this time last year there had been two war loans. This time, the mighty 7th must do the job of both loans. That's why Uncle Sam asks you:

BUY TWICE AS MANY BONDS IN THE MIGHTY 7th . . . THE BIGGEST, MOST URGENT WAR LOAN OF ALL

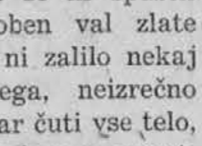

Oglas za sedmo vojno posojilo, za katero je baš sedaj v teku kampanja, je brezplačno dalo vodstvo Enakopravnosti.

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

CENA $5.00

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

F. S. FINŽGARJEVI

ZBRANI SPISI

★

I. Sama

(Nadaljevanje)

Alena je bila zbegana in ni prenesla poštaričnega pogleda, ki jo je srepo motril skoz okence.

"Oprostite, saj res ni lepo, ko sva sosedi, da me ni bilo. Poboljšala se bom!"

"Ne utegnete, a — seveda, nič ne zamerim. Mlado srce ima svoja pota, svoja — seveda!"

Erna ji je hudomušno pomežiknila, da je Alena zardela in se silno razveselila dveh kmetic, ki sta prišli po opravku na pošto.

"Na svidenje, gospodična Erna!"

Alena ni utegnila seči po roki, katero ji je Erna ponudila skoz okence, tako razburjena je odšla. Srce se ji je razburilo in jeza jo je trla.

"Zavist, bleda zavist! Mar ne vem, zakaj to zbadanje? Vse so enake. Mara ni nič boljša. Celo Smrekarica me draži. Tako neumna nisem, da bi se v vsakega študenta zaljubila. — Ampak sedaj vam nalašč še ponagajam. Če bi ga pri tej priči srečala, z roko v roki bi ga popeljala pod Ernino okno. Nalašč!"

Aleni so žarela lica v mrzlem vetru. Brez cilja je hitela po cesti, ki je bila že zmrzla. Pred šolo je zagledala Maro in Minko. Mara se je naglo okrenila in odšla v šolo, Minka pa se ji je pridružila.

"Mara tudi!" je pomislila Alena, ker ji je Mara hladno odzdravila in se umaknila.

"Kam greš, Alena?"

Alena je skomizgnila z rameni.

"Ne vem!"

Minka je opazila kipečo rdečico v njenih licih. Oklenila je roko krog njene in jo tesno stisnila k sebi. "Pojdi z menoj! Strniško grem povabit na Miklavžev večer. Lepo vsoto je prispevala za darila revnim šolaricam."

"Grem," je odgovorila Alena in se stisnila k Minki kakor otrok.

"Kaj tako hitiš? Ti si vsa razburjena, Alenčica." Minka ji je pogledala dobrohotno v žareče oči, da se je Alena razveselila.

"Ah!" je vzdihnila Alena.

Obe sta potem molčali. Ko sta že prišli skoz vas in se je za Plankarjem cesta zavila skoz molčeče polje, je spregovorila Minka:

"Alena, razodeni mi, kaj ti je. Če mi zaupaš! Ako mi ne, bodi prepričana, da nisem radovedna."

"Verjemi, Minka, da prav za prav sama ne vem, čemu sem se razburila. Domov namreč nisem odgovorila takoj na pisma — in zato je prišlo danes tako žalostno in skrbi polno pismo od mame, da sem kar nesrečna."

Minka ni takoj nič rekla. Samo karajoče je pogledala Aleno in spet sta nekaj trenutkov molčali.

"Alena," je spregovorila Minka in bridek vzdih je bil v tej besedi. "Ti si otrok in ne veš, kaj imaš, ko imaš mamo. Da bi jo jaz še imela in bi jo samo enkrat še mogla objeti!"

Minka si je otrla z rutico oči.

"Toda še nekaj te muči, ljuba duša. Samo zaradi tega nisi tako razburjena."

"Vsi me dražijo, vsi nagajajo."

"Zakaj?"

"Zaradi Bresta!"

"Zaradi Bresta? Zakaj zaradi njega? In kdo?"

"Erna, Smrekarica, Mara — vsi me zbadajo. Kakor da sem institutka. Kaj se toliko brigajo zame! O, vem, sama zavist, grda zavist! Toda povem ti, da bom poslej nalašč očitno hodila z njim, prav nalašč, da jih bom jezila."

"Tega ne govoriš iz modrosti! To je jeza, to je strast. Tega ne storiš!"

"Storim!"

Alena je korakoma udarila z nogo ob trdo cesto.

"In če zapraviš svoj mir?"

"Mir? Torej tudi ti sodiš tako, tudi ti misliš, da sem taka?"

"Nič ne sodim. Vem pa, da za igračo tvoje srce ni. In če stokrat tajiš, utajila ne boš, da si že vznemirjena, in vznemirjen je tudi on. Pomisli, ali te to vodi k cilju — ali te vodi v nesrečo."

Ko je Minka pogledala ob taki sodbi Aleni v oči, kakor bi ji prodirala vprašujoče v dušo, Alena ni vzdržala pogleda. Nervozno se je igrala z resami ogrinjače, in nejevolja ji je sijala z obraza.

"Minka!" Alena je gledala predse na cesto, potem dvignila glavo in se ozrla proč od prijateljice v gozd ob cesti.

"Minka," je ponovila še enkrat in glas ji je bil nenavadno teman, skoro zadirčen. "Povej mi, zakaj ste taki. Tudi ti nisi drugačna, nikar mi ne zameri! Taki ste namreč vsi, da več veste o meni nego jaz sama."

"Zato smo taki, ker imamo oči. Ljubezen jih nima, je slepa."

Alena je izmeknila Minki roko in je odločno stopila na drugo stran ceste.

"Ne vem, ali je to hudobno ali je neumno. Toda to vem dobro, da tako natolcevanje prepovem, tudi tebi prepovem, dasi te spoštujem in te imam rada!"

Minka je šla za njo preko ceste in jo prijela vnovič za roko. Alena ji je dovolila in gledala v gozd, ki je molil gole, mrtve veje pod sivo zimsko nebo.

"Punčka moja," je pričela Minka mehko in iskreno. "Poslušaj odkritosrčno besedo prijateljice! Ni treba, da bi bila ničemurna zato, če veš, da si najlepše dekle v fari. Če se potem mladenič, kakor je Brest, zanima zate bolj nego za druge, ali ni to naravno? Ali ni takisto naravno, da ubogo, nervozno Erno nekako jezi že sam tvoj pojav, tvoja mladost? Ali ni nujno, da je Mara, za katero se je Brest zanimal prej, užaljena, ko vidi tebe — in vidi njega? Ali ni to nujno?"

"Kajne, da ni bilo tako med Maro in Brestom? O, jaz sem naglo ugenila!"

"Poglej, draga moja, to je najboljši dokaz, da nisi več mirna!"

"Zakaj?" je vprašala Alena in sklonila glavo ter pogledala prijateljico.

"Zato, ker te izdaja vsaka kretnja, oči, lice, vse. Prav zato te svarim. Ko bi bila prepričana, da greš sreči naproti — potem bi drugače govorila. Razodenem ti, nerada, toda iz ljubezni in razodenem: tudi jaz sem že bila prevarana . . ."

"Prevarana? Torej si nesrečno ljubila — in odtod tvoj socializem!"

"Alena!"

Minka je izpustila njeno roko in se ustavila sredi ceste. Iz njenih pogledov je žarel užaljeni ponos. Nekaj hipov je molčala, v licih ji je utripalo.

"Alena, odpuščam ti to žaljenje, ker si — otrok. Želim samo to, da ti ne doživiš ure, kakršno sem doživela jaz, in če jo doživiš, ti želim vsaj toliko sile, kolikor je je bilo v meni, da sem se dokopala s krvavečimi prsti na to višino, kjer sem sedaj — ponosna na to, kar sem, ker sem sama iz sebe!"

Alena se je šele sedaj zavedala očitka, ki ga je nezavestno izgovorila. Planila je k Minki in jo prijela za roko ter jecljala:

"Odpusti, Minka, odpusti!"

Minka je držala njeno roko in govorila, kakor da ne bi slišala prošnje.

(Dalje prihodnjič)

Urednikova pošta

Pismo iz Anglije

Mrs. Pauline Blatnick, 1530 Babbitt Rd., je prejela pismo od njej nepoznanega rojaka Ivana Ganc, ki je pobegnil iz nemškega ujetništva in se pridružil angleški armadi. Piše ji:

"Cenjena gospa:

"Predno Vam še več pišem, se Vam oprostim, ko Vas nadlegujem s tem pismom, ker sem Vam nepoznan.

"Poročam Vam, da sem se seznanil z Vašim možem Ludvikom, in mi je dal naslov Vašega doma, ter mi je rekel, da naj Vam pišem. Jaz sem tudi Slovenec, doma sem iz Sevnice ob Savi. Dobro mi je poznan Vaš nekdanji domači kraj Novo mesto. Rad bi Vam mnogo opisal, kako je sedaj tam, ali pa sploh o celi Jugoslaviji, kako so napravili Nemci obupno in nemogoče za verjeti.

"Tako sem jaz že leta 1941 po vojni z Jugoslavijo zbežal v gozd, kjer smo se borili za našo lepo domovino pod vodstvom maršala Tita. Možno je, da ste že kdaj po radiju slišali poročila o jugoslovanskih partizanov. Po prevelikem navalu Nemcev, sem bil leta 1942 ujet in sem bil do sedaj v nemškem ujetništvu. Konečno je napočila ura svobode, da sem zopet zbežal iz našega tabora in se pridružil angleški armadi, in tako sem prispel pred kratkim v Anglijo, in sem ravno v tistem kraju kot je Vaš mož.

"On mi je mnogo povedal, kako lepo življenje je v Ameriki. Tudi tukaj v Angliji ni slabo, samo denarja je malo; za Angleža ni slabo, ker mu lahko pomagajo od doma, ali meni se ne da pisati domov, ker ne vem, če še živijo moji starši. Zato Vas prosim, dragi Slovenci, če je Vam mogoče poslati kako darilo, ker bom imel v kratkem dopust od angleške armade, pa bi rad živel še enkrat po dolgem štiri-letnem skrivanju in strahu.

"Draga gospa, oprostite mi, ko Vam tako pišem kot berač, ali Bog bo dal, da bo vojne konec in tudi Vašemu možu, da bi dal Bog srečo, da bi se vrnil nazaj zdrav in srečen.

"Torej, gospa, sedaj skončujem to pismo in Vas srčno pozdravim in tudi Vašega sina in vse Slovence, kateri prebivajo tam v tistem kraju.

"Ivan Ganc."

Jugoslovanom v Clevelandu na znanje

Na pobudo Progresivnih Slovenk se je v Clevelandu izvolil združeni odbor, ki zastopa vse jugoslovanske narodnosti.

Ta odbor bo sklical shod za 17. junija t. l. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Vzrok za ta shod so meje svobodne Jugoslavije, katere se sedaj rišejo.

Vsi Jugoslovani, posebno pa Slovenci, primorski, koroški, itd. si naj rezervirajo ta dan.

Podrobnosti sledijo. Zapomnite si dan 17. junija t. l.

Za publicijski odbor
Felix Štrumbelj.

Piknik "Soče" na zapadni strani

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, 10. junija priredi društvo "Soča" št. 26 SDZ svoj piknik na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Članstvo je prošeno, da se gotovo polnoštevilno udeleži te svoje bratske prireditve, ker pri skupnem delovanju je tudi gotov uspeh. Vljudno se vabi tudi članstvo bratskih društev in cenjeno občinstvo od blizu in daleč na obilen poset. Kar se tiče postrežbe bo vsak posetnik dobro in točno postrežen. Za plesaželjne bo igrala izvrstna godba pod vodstvom Hojerja. Ker so prostori dobro urejeni, se piknik vrši tudi v slučaju slabega vremena.

Torej na veselo svidenje dne 10. junija na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Pozdrav!

Joseph Miklus, tajnik.

Official U. S. Navy Photo

Bataan ahead. How it looked to Navy bluejackets D-Day minus one with smoke rising from bomb hits from 7th Fleet units that War Bonds helped to float. U. S. Treasury Department

Germans Learn of Atrocities

Civilians of Beckum, Germany, look at display of pictures of atrocities committed by their forces. This is one of the ways the German population is being educated regarding their military and political organization. Civilians accept the photo evidence, while many Nazi officers state that they think the photographs are faked.

Carrier and Its Heroic Crew That Never Quit

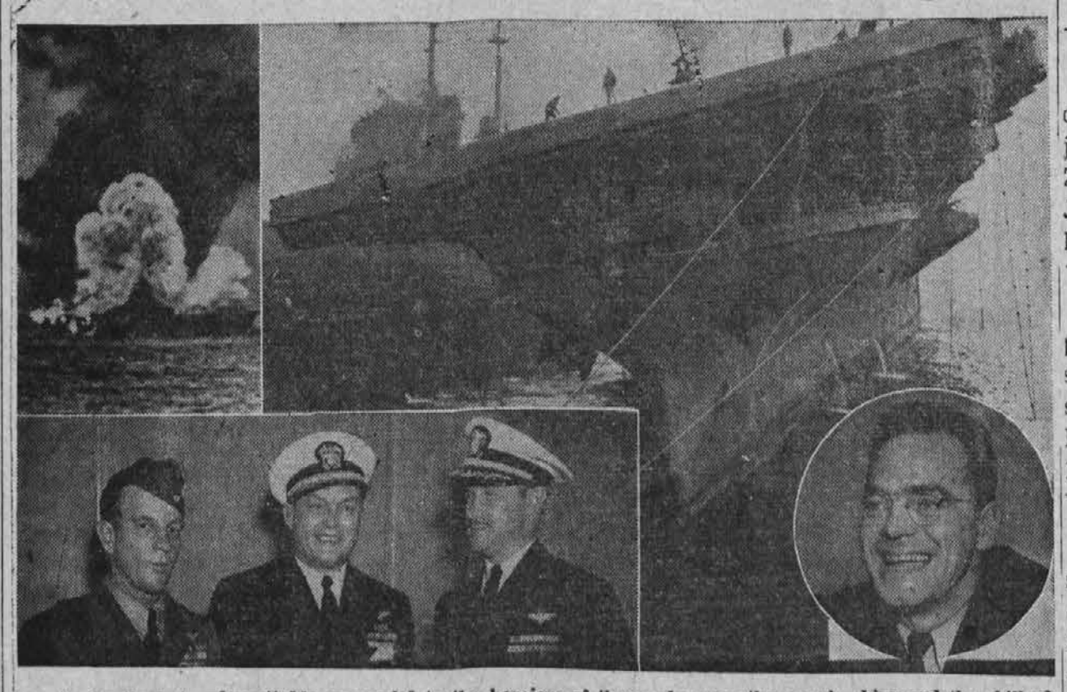

A ghastly but unforgettable memorial to the heroism of those who man the navy's ships and the skill of those who build them, was again shown when the carrier USS Franklin arrived in Brooklyn Navy yard under her own power. Hit by Jap dive bombers, afire and her own bombs exploding and one-third of her crew killed, from Jap waters to Brooklyn she returned unaided. Lower left, officers of carrier. Lower right, Chaplain Joseph O'Callahan, one of heroes during battle, and trip home. Right shows how she limped into port.

NAZNANJAMO, da smo prevzeli TRGOVINO Z ŽELEZNINO, kjer bomo imeli v zalogi lepo izbero barv, vrtnega orodja in druge železnine.

Lake Shore Hardware
14912 LAKE SHORE BLVD.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE
ZA POSLOPJA V DOWNTOWN
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

Comptometer operatorice
Tipkarice
Junior stenografke
Splošne klerkinje
Tajnica
Pomivalka posode
Tedenska plača poleg overtime
Zglasite se pri
The Osborn Mfg. Co.
5401 Hamilton Ave.

MOŠKI
Screw Machine operatorji
(Izurjeni)
Tool Crib Attendant
Inšpektor — izurjen
Pometač
Milling Machine operator—izurjen
V priročno nahajajoči se vojni tovarni na vzhodni strani. Izvrstne delovne razmere. Plača od ure.
A. W. Hecker Co.
1976 E. 66 St.

Drop Hammer operatorji na parnem kladivu
Pomočniki na kladivu
Kurjač
Oiler
Scale Blowers
Trimmer operatorji
Plača od ure poleg overtime
Steel Improvement & Forge Co.
970 E. 64 St.

Tovarniški delavci
PRESS HANDS
MACHINE OPERATORJI
GALVANIZERS
Delavci za splošna tovarniška dela
Dobra plača od ure in overtime
J & L Steel Barrel Co
8806 Crane Ave.
En blok južno od Union

ŽENSKE
Drill Press operatorice
(Izurjene)
Za v priročno nahajajoči se vojni tovarni na vzhodni strani. Prijetne delovne razmere. Plača od ure.
A. W. Hecker Co.
1976 E. 66 St.

IŠČE SE ŽENSKE
za sortiranje obleke za pošiljanje v Evropo. Lahko delo po 75c na uro. Moški dobijo delo—85c na uro
Trans-Ocean Packing Co.
1192 E. 40 St. — EX 3717

Mali oglasi

Farma naprodaj
obsegajoča 30 akrov. Poslopja so vsa v dobrem stanju. Za pojasnila se obrnite na Joe Tisovec, 17817 Delavan Rd., ali pokličite KE 5711.

Proda se
piano harmonike na 120 basov; ene za otroke na 48 basov. V najboljšem stanju. Kdor želi, naj se zglasi na 1158 E. 76 St.

Naprodaj
sta dve omari in postelja za dve osebi. Poizve se na 19230 Pasnow Ave.

Mali oglasi

East Appliance Service and Sales
18724 St. Clair Ave., IV. 7263
Popravimo vsakovrstne električne predmete—pralne stroje—čistilce—radio aparate, itd.

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

RADIO POPRAVILA
na vašemu domu. Pooblaščena varniška posluga na R. C. A. PHILCO — ZENITH—in STROMBERG-CARLSON izdelkih.
Whitlow Radio Repair
18015 Neff Rd. IV 19

A. MALNAR
CEMENT WORK
1001 E. 74 St. — ENd. 437

BOULEVARD CAMERA SHOPPE
14920 LAKE SHORE BLVD.
KEnmore 6260
Fotografske potrebščine
Imamo zaprto ob sredah

CVETLICE
za vse slučaje—svatbe, pogrebe, itd. Imamo tudi grmičevje in cvetje v loncih ter fidance.
Abby's Flower & Gift Shop
630 EAST 140th STREET
Čez dan: PO. 0737—zv.: LI. 0633

DR. BERT BERKEY'S HEALTH CLINIC
3232 EAST 55th STREET
Arthritis, astmo, žolčne nerednosti, krvni tok, cirkulacijo, ženske nerednosti, trganje, nervoznosti, neuritis, revmatizem in želodčne bolezni se lahko ozdravi.

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko berilo
(English Slovene Reader)
je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine. Dobi se v naši tiskarni